

Tumregler och bevekelsegrunder

Erik Martin Hansén

Tumregler

1. Var långsiktig

Nyckeln till framgång är långsiktighet, vilket gäller även för kortsiktig handel. Ha tålamod och föreställ dig ett maraton, det är ingen sprint. Se det som en seriös affärsverksamhet med en tydlig affärsplan.

2. Diversifiera rätt och skapa trygghet

Skapa ekonomisk trygghet genom en basportfölj med ett flertal icke-korrelerade investeringar som minskar risk utan att minska avkastning. Oavsett hur det går med taktiska strategier så kommer vi klara oss och sova gott om natten.

3. Process viktigare än prognos

Det spelar ingen roll hur mycket pengar vi tjänar om vi saknar en process eftersom vi oundvikligen kommer förlora mycket av kapitalet.

4. Separera egot från vår handel

Fokusera inte på att ha rätt. Vi kommer ofta ha fel, men vi ska ha fel av rätt anledning och inte ha fel för länge. Om vi inte separerar vårt ego från vår handel kommer egot separera oss från våra pengar.

5. Våga gå emot strömmen

Nyckeln till framgång är förmågan att gå emot strömmen. Ibland behöver vi stå utanför flocken även om det känns väldigt obekvämt. Var uppmärksam när alla "experter" är överens om något.

6. Det finns inga säkra kort

Det finns inga säkra kort. Alla investeringar har risker och vi behöver hantera dessa. Glöm inte att börserna är den plats där det osannolika har en ovanligt hög sannolikhet att inträffa.

7. Var ödmjuk och flexibel

Vi vet inte vad som kommer hända i framtiden. Marknaden straffar den arroganta hänsynslöst och belönar den ödmjuka och disciplinerade med brutal uppriktighet. Vi behöver ibland snabbt ändra uppfattning eftersom förutsättningar snabbt kan ändras.

8. Ta inte hem vinster för snabbt

Även erfarna aktörer kan i vissa fall tendera att ta sina vinster för tidigt. Vinsterna måste kunna finansiella våra förluster och förluster är en del av spelet. Nybörjare har ofta problem med att minimera förlusterna och tar vinster för tidigt.

9. Lär dig omfamna dina förluster

Rädslan för att förlora leder ironiskt nog till förluster. Varje affär utgör blott en affär av en lång rad affärer. Utvecklingen för enskild affär är av underordnad betydelse.

10. Ställ rätt frågor

Undvik fråga VARFÖR något sker. Fokusera i stället på VAD som sker och NÄR du ska agera. Att finna logik i ett kaos är ofta ointressant. Det är inte vårt intellekt som gör oss till vinnare.

11. Undvik det uppenbara

De flesta som studerar marknaden letar efter det uppenbara och det innebär att man uppenbarligen kommer vara som genomsnittet. Vi utgår från att det som är uppenbart är uppenbart fel.

12. Lär dig hantera dina känslor

I stället för att försöka hålla våra känslor borta från handeln så ska vi arbeta med att komma i kontakt med våra känslor och hantera dem. Meditation hjälper!

13. Släpp kontrollen och var närvarande

Fokusera på det du kan kontrollera (process) och acceptera det du inte kan kontrollera (resultat), och lär dig förstå skillnaden.

14. Det är sällan annorlunda denna gång

Var försiktig med att anta att det är annorlunda denna gång. Det är sällan annorlunda. Historien upprepas inte alltid, men rimmar ofta.

15. Var uppmärksam på optiska illusioner

Var medveten om att subjektiv chartanalys kan leda till optiska illusioner. I grafer ser vi mönster och formationer vi vill se och inte alltid vad som egentligen är.

16. Handla på det som marknaden handlar på

Eftersom vi aldrig med säkerhet vet som kommer hända i framtiden är utgångspunkten i kortsiktiga strategier att handla på det som är nu. Om exempelvis trendfilter eller marknadsregim ändras så får vi tänka om. Vi ska i första hand agera på det som är och inte ifrågasätta regim eller trend.

Bevekelsegrunder för marknaden

1. En trend pågår ofta längre än man tror

Styrka tenderar att föda styrka på medellång sikt (3–12m) då minsta motståndets lag ligger i att förstärka en trend snarare än att agera mot.

2. Marknaden jämviktspendlar

På kort sikt, upp till en månad, jämviktspendlar aktier, vilket innebär att aktier tenderar att röra sig tillbaka mot ett jämviktswärde. Till skillnad från en tärning har en aktie, eller rättare sagt marknadsaktörerna ett minne. Förankringseffekt kan ligga bakom fenomenet.

3. Köp på svaghet och sälj på styrka

Köp på svaghet och sälj på styrka (jämviktspendling) fungerar bättre i större genomlysta aktier än börsen som helhet. Småbolag jämviktspendlar mindre än storbolag och är i stället bättre på att trenda.

4. The Principle of Ever Changing Cycle

Inga strategier med en edge kan väntas vara för evigt. Anomalier eller andra fördelar i marknaden tenderar att försvinna och sedan komma tillbaka. Detta fenomen, som betraktas som jämviktspendling, finns även i naturen och i modevärlden.

5. Strategier fungerar olika bra i olika marknadsmiljöer

Hur bra strategier fungerar varierar över tid. Olika strategier fungerar också olika bra i olika marknadsmiljöer. För långsiktiga strategier innebär detta att hålla fast vid strategin eftersom edgen tenderar att återkomma efter en svagare period.

6. Förändringen på tillväxt och inflation

Förändringen på tillväxt och inflation påverkar hur investerare ser på marknader, faktorstilar och sektorer. Får vi rätt på förändringen av denna data kommer vi få rätt på mycket annat.

7. Marknaden påverkas av förändringar av data

Marknaden påverkas av förändringen på data, inte absoluta nivåer. Det handlar inte om data är stark eller svag eller bra eller dålig. Investerarnas beteende påverkas om data blir bättre eller sämre, dvs. riktningen. Förutom riktningen är hastigheten i förändringen viktig.

8. Marknaden har alltid rätt

Marknadens primära uppgift är att söka nivåer där marknadsaktörer är oense om värdet och överens om priset. Marknaden har därmed alltid rätt, men marknaden kan ofta vara irrationell, vilket vi avser att utnyttja till vår fördel.

9. Ett komposit av rationella och irrationella beslut

Marknaden är inget eget väsen. Marknaden är ett kollektivt medvetande som kan betraktas som ett kaotiskt system. Det behöver inte betyda att utveckling alltid är slumpmässig, i synnerhet inte vid vändningar och extremer.

10. Marknaden är ofta en slumpvandring

Dag till dag är marknadens rörelser ofta en slumpvandring, men inte alltid. Vid vändningar ses ofta återkommande signaler i modeller för jämviktspendling och vid större bottnar kan vi uppmärksamma extremnivåer i koncentrerade indikatorer som beräknas på kort tidshorisont.

11. När aktier lever ett eget liv

Enskilda aktier lever ett mer eget liv i lågvolatila marknadslägen och tenderar att utvecklas mer tillsammans med börsen i högvolatila marknadsmiljöer. Aktier som stiger/faller på nyheter är mer sårbara om inte sektorn och marknaden trendar i samma riktning.

12. En impuls kommer sällan ensam

En kraftig rörelse under en kort period kommer sällan ensam. En impuls leder nämligen ofta till en trend i riktning med impulsen, vilket innebär att rörelse emot impulsens riktning ger möjlighet att agera på.

13. Parabolisk uppåttrend leder till v-formation

En parabolisk trend som eldas på av ett flockbeteende avslutas ofta med en v-formation och kraftig nedgång och därefter ett lågt intresse för aktien under flera år i spåret av att aktien "bränt" många investerare.

14. Blankare attackerar "svaga händer"

Kombinationen av svag fundamenta och "svaga händer" lockar till sig blankare. Bolag som är småspararfavoriter med ett stort ägande bland privatinvestorer blir därmed extra sårbara.

15. Volatilitet har ett cykelmässigt beteende

Volatilitet är positivt autokorrelerad, vilket innebär att när volatiliteten väl börjat stiga har volatiliteten en stor benägenhet att följas av fortsatt hög volatilitet under ett tag. Volatilitet har också ett cykelmässigt beteende. Efter en period av låg volatilitet får vi en större rörelse.

16. Trendföljande strategier har låg träffsäkerhet

Det är uppenbart att trender uppstår, men det betyder inte att det är enkelt att tjäna pengar på dem. Trendföljande strategier har ofta låg träffsäkerhet, vilket innebär att vinsterna behöver vara stora för att finansiera alla falska signaler.

17. Bredden har stor betydelse

Börstrender är som starkast och mest uthålliga när de är breda, dvs. många bolag deltar. Trender är som svagast när ett fåtal bolag deltar. Detta beteende fångar vi upp med våra breddindikatorer.

18. Tidigcykliska sektorer och marknader ger vägledning

Aktiemarknaden är framåtblickande och ligger före BNP-tillväxten, men det innebär inte att det kollektiva medvetandet alltid är korrekt. Ofta kan tidigcykliska sektorer och marknader ge bättre vägledning än breda aktieindex.

19. En stabil marknad behöver likviditet

En stabil marknad kräver att det finns marknadsaktörer med olika tidshorisonter som är oense om värdet och överens om priset. Ett ökat grupptänk hos både kortsiktiga och långsiktiga ökar risken för likviditetstriggad vändning som påverkar sentimentet.

20. Extrema rörelser

Extrema rörelser i marknaden är regel, inte undantag. Aktiemarknaden är ofta väldigt volatil. Betydligt mer volatil än vad traditionell finasteori föreslår.

21. Vändningspunkter är sentimentsdrivna

Toppar och bottnar på aktiemarknaden triggas inte av fundamenta såsom värdering eller vinsttillväxt. Vändningar i marknaden är sentimentsdrivna.

22. Toppar är processer medan bottnar är event

Eftersom rädslan att förlora pengar är kraftfullare än känslan att tjäna pengar är bottnar på aktiemarknaden oftast v-formade medan toppar ofta är en längre process. På råvarumarknaden ser vi däremot ofta v-formande toppar p.g.a. terminsmarknadens dynamik.

23. Hög volatilitet för "crowded trades"

Det behöver inte vara fel att ligga positionerad i riktning med konsensus, men när en marknad eller aktie blir väldigt "crowded" så vet vi att volatiliteten på nedsidan kommer vara väldigt hög när aktien till slut vänder ner.